

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Înalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România	40 lei
6 luni	20 „
3 luni	10 „
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni	

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația

București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON № 16/98

SUMAR

Regulamentul Legii Judecătoriilor de Ocoale, Observațiuni de d-l Mihail G. Valerianu;

JURISPRUDENȚA:

Curtea de casație secția II: *Regulament de competență în cauza lu Neculai Oprea*, cu o Observație de d-l Remus C. Benișache;

Curtea de casație, secția III: *Firma Reisel Golden et Sohn cu Israil A. Cohn și Firma Ascher Eschenasi*;

Curtea de casație din Franța: *Dreptul proprietarilor riverani asupra împărțirii unei ape curgătoare pe proprietatea lor*, cu o Observație;

REGULAMENTUL LEGEI JUDECĂTORIILOR DE OCOALE

În mai multe articole, publicate în «*Curierul Judiciar*» ¹⁾ și prin broșura «*Observațiuni asupra legii judecătoriilor de ocoale*», am demonstrat că legea judecătoriilor de ocoale, ce urmează să fie pusă în aplicare la 1 Maiu 1908, este cu totul incompletă, că va da loc la cele mai grele controverse și că va fi chiar inaplicabilă.

Cum observațiunile făcute erau împărtășite de mai toți oamenii noștri de lege, și cum însuși d. Ministru al justiției pare a se fi convins că legea judecătoriilor, votată în pripă, conține multe lipșuri, ceea ce ar face-o inaplicabilă, a căutat să îndrepte unele greșeli și să completeze unele lipșuri, pe cale de regulament.

În acest scop s'a publicat în «*Monitorul Oficial*» din 15 Februarie 1908 «*Regulamentul pentru punerea în aplicare a legii judecătoriilor de ocoale*».

Acest regulament conține nu mai puțin de cât 146 de articole, pe când însuși legea nu are de cât 126 de articole. Mulțimea aceasta de articole își găsește ușor explicația în faptul, că aproape toate articolele din lege sunt foarte puțin clare și s'au omis atât de multe puncte esențiale în

lege, că era nevoie de multe și importante explicațiuni, spre a pune pe judecători și pe public în măsură să priceapă legea.

Regulamentul despre care vorbim, nu se mulțumește însă de a explica sensul articolelor din noua lege a judecătoriilor de ocoale, de a ușura astfel punerea ei în aplicare, ci introduce în lege mai multe dispozițiuni cu totul noi și cari nu se găsesc în lege. Mai mult chiar, modifică nu numai noua lege a judecătoriilor de ocoale, dar și procedura civilă cu privire la vânzările imobiliare.

Ori câtă mulțumire și satisfacțiune am avea că d. Ministru al justiției, a acceptat o bună parte din observațiunile noastre ²⁾, și le-a introdus în regulamentul pentru punerea în aplicare a legii, totuși, cum regulamentul nu poate modifica legea, ne credem datori a atrage atențiunea că prin acest regulament se modifică punctele cele mai principale ale legii, și că deci acest regulament ne putând fi respectat, ca fiind contrar constituțiunei, va da loc la mult mai multe și grele discuțiuni, dacă legea judecătoriilor și acest regulament, vor fi puse în aplicare.

Este adevărat, că conf. art. 93 din constituție M. S. Regele are dreptul de a face regulamentele necesarii pentru executarea legilor; dar tot acest art. 93 adaugă „*fără să poată însă vre-o dată modifica sau suspenda legile*”.

Regulamentul, pentru ca să fie valabil și să aibă autoritate de lege, trebuie să fie făcut în marginile dispozițiunilor art. 93 din constituție. Regulamentul care modifică sau suspendă o lege, fiind anticonstituțional, nu are nici o putere, nu obligă pe nimeni nici pe cetățeni, și nici pe judecători.

²⁾ În broșura «*Observațiuni asupra legii judecătoriilor*», am relevat între altele că nu se arată cine va studia actele părților înainte de redactarea actelor de notariat (pg. 13), apoi că art. 110 din lege nu prevede formele pentru vânzările imobiliare etc. (pg. 37). Aceste observațiuni ale noastre au fost acceptate de d. Ministru al Justiției și a căutat să completeze lipșurile prin art. 50 și 101—110 din regulament.

¹⁾ Vezi *Curierul Judiciar* No. 3, 5 și 8 din 1908.

De altfel și art. 34 din Constituție ne învață că *«Interpretațiunea legilor cu drept de autoritate, se face numai de puterea legiuitoare»*.

* * *

Corpurile noastre legiuitoare și-au apărut totdeauna cu multă râvnă aceste prerogative. Ele s'au oprit la orice încercare de a li se știrbi dreptul de a face, modifica sau interpreta legile, pe cale de regulament și la adăpostul art. 93 din constituție, care trebuie să fie înțeles și aplicat în modul cel mai restrictiv posibil.

Cu ocazia votării legii judecătoriilor de ocoale la 1894 și 1896, s'a ridicat atât în Cameră cât și în Senat chestiunea: dacă este bine a se acorda Ministerului de justiție dreptul de a rezolva prin circulare dificultățile ce s'ar ivi în cursul aplicațiunii legii.

În anul 1894, Ministru de justiție fiind d. Marghiloman, urmând să se voteze legea judecătoriilor de ocoale și deci și art. 74 în următoarea cuprindere: *«Ministerul justiției este în drept a complecta orice lipsă prin instrucțiuni-circulare și a rezolva orice dificultăți s'ar ivi în cursul aplicațiunii acestei legi în regulata funcționare a judecătoriilor comunale și de ocol»* s'a ridicat în Cameră, de către d. Const. Stoicescu, chestiunea: dacă prin acest art. nu se violează Constituția. D-sa s'a împotrivit la votarea acestui articol, de oarece suprima Camera și Senatul întru cât Ministrul va avea dreptul de a legifera printr-o simplă circulară. După d. Stoicescu, votarea acestui articol *constituia o abdicățiune a Corpurilor legiuitoare de a legifera*³⁾.

D. Marghiloman, Ministru al Justiției, pe vremuri, văzând aceste grave obiecțiuni și față de mișcarea din Cameră, a răspuns lămurind că numai pe timpul transformării prin care vor trece ocoalele, prin dedublarea lor și prin modificarea circumscripțiunilor, dacă nedumeriri s'ar fi ivit asupra punctului unde trebuiesc duse reclamațiunile în momentul când se face această lucrare materială de organizare, unde trebuiesc îndreptate apelurile, opozițiunile și celelalte, unde se va face o lucrare de notariat etc. etc. Ministrul de Justiție este în drept pe cale de regulament să deslege aceste dificultăți.

Cu ocazia votării art. 74 de către Cameră, D-l N. Crătunescu de asemeni a întâmpinat că prin acest articol *se lua atribuțiunile legislative ale Camerilor* spre a se încredința Ministrului, la care întâmpinare, d-l Ministru al Justiției a răspuns din nou dând următoarele importante explicațiuni:

D-l Ministru al Justiției Al. Marghiloman:

«În privința art. 74 m'am rostit în discuțiunea generală. N'a trecut niciodată prin mintea noastră de a cere pe cale de regulament să complinim organizarea Judecătoriilor de ocoale. Am cerut privilegiul acordat în 1879, Ministrului Justiției pe cale de circulară și regulamente să reguleze dificultățile de practică, pe cari punerea în aplicare a legii—și în momentul numai al aplicării legii—le-ar da la iveală; ca să nu fie nici un fel de nedumerire asupra acestui punct, propun un amendament, de care se ferea d-l Crătunescu și care ar fi următorul: Fac o frază întreagă din art. 74 și zic: «Ministrul Justiției este în drept a rezolva dificultățile ce s'ar ivi pe timpul punerii în aplicare a legii».

«D-l I. Bădescu-Roșiori: d-lor, Comitetul delegaților a primit următoarea redacțiune: «Ministrul Justiției este în drept a complecta prin instrucțiuni-circulare orice lipsă și a rezolva orice dificultate s'ar ivi în cursul aplicațiunii acestei legi în regulata funcționare a Judecătoriilor de pace».

D-l Ministru al Justiției Al. Marghiloman: Cu explicațiunea categorică că acest drept al ministrului nu se întinde decât la epoca de transformare a judecătoriilor, până când le vom organiza».

În anul 1896 cu ocazia votării legii actuale a judecătoriilor de ocoale, fiind ministru al Justiției regretatul Eug. Stătescu, s'a ridicat din nou în Senat, de către d. senator E. Vergati, chestiunea constituționalității prerogativei acordate Ministrului de Justiție prin art. 122, care are aceiași cuprindere ca și art. 74 din legea din 1894.

Reproducem după d. Corneliu Botez partea cea mai interesantă din discuția urmată în Senat:

D-l E. Vergati: D-lor, prin art. 122 se cedează, se renunță la dreptul de a legifera al Senatului, prevăzut de art. 32 și 94 din constituțiune, care zice:

Art. 32. — *«Puterea legislativă se exercită colectiv de către Rege și representațiunea națională.*

Orice lege cere învoirea a câtor trele ramuri ale puterii legiuitoare», etc.

Art. 94. — *Interpretațiunea legilor cu drept de autoritate se face numai de puterea legiuitoare».*

«Ce înțelegem noi prin aceasta? Că interpretațiunea legii cu autoritate se face numai de puterea legiuitoare.

«Va să zică, ori de câte ori va fi lipsă în o lege, de câte ori va fi o dificultate, cine face legea de interpretațiune cu drept de autoritate? O face puterea legiuitoare. Întreb atunci: bine este pentru cazul de lipsă și dificultăți încercate de judecătoriile de pace, în aplicarea acestei legi,

³⁾ Vezi Monitorul Oficial No 29/94 și Codicele de sedință al Judecătorului de Pace, adnotat și comentat de d-l Corneliu Botez, p. 568.

să dăm putere de legiferare cu drept de autoritate d-lui Ministru de Justiție?

D-l Nicolae Ionescu: D. Vergati zice ca să se ridice Ministrului de justiție prerogativa care 'i-o dăm prin art. 132, de a face circulări explicative pentru aplicarea legii.

D-l E. Vergati: Nu zice așa articolul, citește-l bine, este vorba de a complecta lipsa și rezolva dificultăți, este chestie de interpretare.

D-l Nicolae Ionescu: Când într-o lege se recunoaște Ministrului dreptul de a face circulări pentru aplicarea legii atunci este o dovadă că noi înțelegem nu ca el să calce atribuțiunile noastre și să personifice puterea legislativă, ci ca el să facă tot ce stă în mâna puterii executive, ca să fie practicabil și să funcționeze în mod legal și util noul organism al puterii judecătorești.

D-l Ministru de Justiție, Eug. Stătescu: D. Vergati 'mi impută că așa fi avut intențiunea, prin acest articol să usurp atribuțiunile Parlamentului și să'mi arog drepturi pe care nu le are decât puterea legiuitoare.

«D-lor, nu e nici dreaptă, nici serioasă această imputare, în tot cazul nu o meritam, căci nu a intrat nici odată în intențiunea mea asemenea lucru. Dispozițiunea aceasta nu e introdusă acum pentru prima oară în legea judecătoriilor de ocol. Ea a figurat și în legea dela 1879 și în cea dela 1894 și n'am văzut să se fi ridicat atunci vre-o obiecțiune contra acestui articol.

«De altă parte, dispozițiunea lui e necesară, căci multe dificultăți neprevăzute și multe nedomiriri se pot ridica cu ocazia punerii în aplicare a legii. Cine să le deslege, și cine să dea instrucțiunile necesarii?

«Evident, Ministrul justiției care are direcțiunea și supravegherea superioară a aplicațiunei legii.

Dar D. Vergati zice: «Nu vedeți că nu se vorbește în acest articol și de completări, în caz de lacună în lege?»

«Evident. Dar care lege organică poate să prevadă totul, să intre în toate amănunțimele și să nu mai aibă trebuință de instrucțiuni complementare, sau de un regulament de administrațiune, care să prevadă lucrurile și chestiunile nereglementate prin lege?

«Mai toate legile de asemenea natură au trebuință de regulamente speciale de aplicațiune cari completează legea și intră în desvoltarea și explicarea principiilor cuprinse într'ansa și, în genere, mai totd'auna se pune o dispoziție finală sau transitorie, prin care se lasă puterii executive facultatea de a edicta asemenea regulamente și a da organelor inferioare ale legii, deslegările și explicațiunile necesarii în aplicațiunea ei.

«Unde este usurparea, unde este pericolul când însuși puterea legiuitoare conferă acest drept guvernului printr'o dispozițiune transitorie?

«Acum, D-lor, este oare vorba aci de a da deslegările despre care vorbește d. Vergati, când evoca memoria repausatului Villara?

«Este vorba de a da judecătorilor deslegare cum să judece procesele și cum să interpreteze legea în resolvarea litigiurilor între părți?

D. E. Vergati: Știu și eu.

D. Ministru de Justiție, Eug. Stătescu: «Nu vă este permis să nu știți, când aveți legea de atâta timp la îndemână și când articolul ce criticați spune textual că este vorba de dificultăți ce s'ar ivi la punerea în aplicațiune a legii, în regulata funcționare a judecătoriilor comunale și de ocoale; iar nu de deslegări pentru judecarea proceselor.

«Așa fiind, temerile și imputările D-lui Vergati sunt cu totul neintemeiate.

«D-lor, constituirea judecătoriilor comunale cere neapărat ca primarii să procedeze ei cei dintâi la îndeplinirea a o mulțime de formalități, să procedeze de exemplu la alegerea juraților.

«Noi n'am putut intra într'o reglementare minuțioasă a modului cum să se facă această alegere. Am dat câteva norme generale și am lăsat restul să se reguleze prin instrucțiuni ministeriale. Primarii nu sunt oameni de legi, nici prea învățați. Au să întâmpine dificultăți într'o mulțime de cazuri și să ceară deslegări.

«Ei, cine să dea acele deslegări? Să lăsăm ca fiecare primar în fiecare comună să le resolve cum îl va tăea capul, în mod diferit și disparat, așa încât să avem atâtea soluții diferite, câte comune sunt în țara românească?

«Evident că nu!

«Organele inferioare, prin mijlocul cărora se pune legea în aplicare, nu sunt oameni consumați în știința dreptului, nici cu cunostințe întinse în materie de organizare judecătorească. Mai mult sau mai puțin ei sunt oameni simpli, cu oarecare experiență, cu prea puține cunostințe, dar în genere oameni simpli.

«Este natural dar ca ei să simtă trebuință de a cere explicațiuni în unele cazuri și trebuie să fie la centru un organ care să le dea în mod uniform pentru toți».

Din aceste desbateri se poate vedea că nu numai deputați și senatori s'au opus la introducerea obiceiului, contrar constituției, de a se face legi pe cale de regulamente sau circulări; dar că chiar miniștrii de justiție D. Marghiloman și Eug. Stătescu, au recunoscut că legile nu se pot modifica prin regulamente și circulări; și își au luat angajamente formale că nu se vor atinge de legea votată de Corpurile legiuitoare.

În noua lege a judecătorilor de ocoale ce urmează a se pune în aplicare la 1 Mai 1908, nu mai găsim un text de lege ca 122 din legea astăzi în vigoare. Corpurile legiuitoare n'au mai acordat Ministrului de justiție dreptul de a *complecta lipsurile și rezolva deficițările pe cale de circulări*.

Singur art. 72, spune că «zilele și orele de lucru ale judecătorilor de ocoale, precum și vacanțele lor, se vor determina prin regulamentul de punere în aplicațiune a legii de față».

* * *

Ziceam mai sus că regulamentul publicat în Monitorul Oficial din 15 Februarie 1908, modifică atât legea judecătorilor de ocoale cât și procedura civilă și adaugă mai multe dispozițiuni noi, ce nici nu se găsesc în legea judecătorilor de ocoale.

Pentru a ne putea convinge de cele afirmate n'avem decât să comparăm textele din legea judecătorilor și cele din regulament și din comparațiunea lor să tragem concluzia ce se impune:

În art. 1—50 regulamentul se ocupă de admisibilitate, examene de capacitate etc.

Art. 50 din regulament se ocupă de *magistratul stagiar* căruia, pe lângă însărcinările prevăzute de art. 8 și 45 din legea judecătorilor de ocoale, îi mai dă însărcinarea ca, *cu ocazia redactării actelor de notariat prevăzute de art. 45 din lege, să cerceteze actele ce vor fi având părțile și să verifice dacă părțile pot să încheie asemenea acte*¹⁾.

Legea judecătorilor de ocoale specifică în mai multe articole cari vor fi atribuțiunile magistratului stagiar, fără a-i da însărcinarea de a cerceta actele și verifica drepturile părților cari vor să încheie un act. Competința acestui magistrat ar trebui dar să se limiteze numai la actele prevăzute de lege; pe când regulamentul prin art. 50, adaugă la lege, lărgind astfel competența și obligațiunile magistratului stagiar.

Recunosc că această lărgire a competenței și obligațiunilor magistratului stagiar nu poate fi de cât folositoare justițiabililor, dar trebuie să constat că regulamentul nu se mulțumește a explica legea și a înlesni punerea ei în aplicare, ci adaugă la lege; legiferează!

* * *

Art. 88 din regulament spune că la judecătoriile de ocoale rurale numai cererile scrise sau verbale *pornite de locuitori țărani, adică locuitori din sate, muncitori de pământ*, va fi scutite de timbru etc.

Acest articol crează o deosebire între locuitorii din sate, muncitori de pământ și acei cari nu sunt muncitori de pământ, (ciobani, meseriași etc.), deosebire ce nu există în legea judecătorilor de ocoale.

De unde scoate regulamentul deosebirea între locuitorii țărani din sate, muncitori de pământ, și locuitorii ceilalți din sate, fie țărani sau nu, cari nu sunt muncitori de pământ; și cari pot fi ciobani, servitori, meseriași etc.?

Nici din textele legii, nici din expunerea de motive și nici din desbaterile parlamentare nu reese că s'ar fi făcut această distincțiune cu privire la gratuitatea justiției la sate. Ar fi fost și nedreaptă căci de ce țăranul plugar, care poate să aibă și avere de sute de pogoane, să fie scutit de timbre, iar sârmanul meseriaș sau alți muncitori, ciobani, servitori etc., cari nu sunt muncitori de pământ, dar locuiesc în sate, să nu aibă aceleași drepturi?

Dar nici n'avem nevoie să discutăm acum aceste lucruri, este suficient să vedem că legea tratează în mod egal pe toți acei ce se judecă la judecătoriile de ocoale rurale și că nu creează nici o deosebiré, pentru ca să constatăm că art. 88 din regulament modifică legea, și crează în mod cu totul ilegal deosebiri, pe cari legiuitorul n'a voit să le facă.

* * *

Art. 66 din legea judecătorilor de ocoale ne arată cum și de cine se va îndeplini procedura și spune că în comunele urbane, citațiile vor putea fi remise de sergenții de oraș, iar în comunele rurale de către secretarii comunali, factorii poștali sau jandarmi, dacă partea le primește și semnează dovada de primire. Atât și nimic mai mult cu privire la aceste dovezi de primire voluntară.

Art. 91 din regulament nu se mulțumește însă numai cu aceasta «*ci adaugă că, în cazurile când aceștia primesc copia etc. și semnează țidurile de primire, persoanele arătate în art. 66 din lege, vor certifica semnătura destinatarilor*».

Este adevărat că e o mare lacună în art. 66 din lege, și că certificarea semnăturii destinatarului era necesară; dar oare această lacună poate ea fi complectată pe cale de regulament?

Prin certificarea semnăturii de către un agent public, această semnătură va fi crezută până la declararea în falș. Or, cum legea nu prevede aceasta, nu se poate crea această putere, unor acte, pe cale de regulament.

* * *

Art. 106 din legea judecătorilor dă drept de recurs părților în afaceri mai mici de 300 lei, și

¹⁾ D. Ministru al justiției recunoaște astfel drepte observațiunile făcute de noi în broșura «Observații asupra legii judecătorilor de ocoale» pg. 13.

adaugă că «*Recursul este suspensiv de executare*». Mai clar nici că se poate.

Art. 97 din regulament modifică și acest text de lege căci spune că «*executarea nu va putea fi suspendată de cât dacă recursul a fost declarat și dacă partea dovedind facerea recursului, cere suspendarea executării*».

Conform art. 106 din lege recursul poate fi declarat la tribunal; iar după toate regulile de procedură, cel ce voeste să execute o hotărâre trebuie să dovedească mai întâi că a rămas definitivă, iar în urmă va obține investirea ei cu formula executorie.

Regulamentul trecând cu totul peste textul atât de clar al art. 106 că *recursul este suspensiv de executare*, și neținând seamă de legile noastre organice, pune în sarcina celui ce a făcut recursul să facă dovadă că a declarat recurs și să ceară el suspendarea executării.

Dar când legea spune că recursul este suspensiv de executare, aceasta înseamnă că hotărârea nu este definitivă, de cât după ce a expirat termenul de recurs, și dacă recurs nu s'a declarat. Este același lucru ca și când hotărârea se dă cu drept de opoziție sau apel.

Autorul regulamentului confundă deciziunile Curților de apel, cari se dau în ultimă instanță, și cari după lege nu sunt suspensive de executare prin recurs, cu cărțile de judecată, cari ori cât ar fi date în ultima instanță, totuși cum art. 106 din lege spune că *recursul este suspensiv de executare*, nu li se poate aplica procedura care se urmează la executarea deciziunilor Curților de apel.

Dar abstracțiune făcând de toate aceste, cum textul art. 106 din lege este atât de clar, se poate oare modifica pe cale de regulament, și creea pe această cale un nou sistem de procedură, un proces nou al suspendării executării; căci cererea de suspendare impusă de art. 97 din regulament, va trebui supusă discuțiunei părților contradictorii, cum se obicinuește și la Curțile de apel cu ocazia cererilor de suspendarea executării.

Aceasta nu mai înseamnă a înlesni punerea în executare a legii, ci a o îngreui și a înmulți procesele!

Intr'adevăr, conform art. 106 din lege, procedura de urmat este foarte simplă: Cel ce a câștigat procesul dovedește cu certificat dela tribunal că nu s'a făcut recurs în termenul prescris de lege și cere în consecință executarea hotărârei; pe când după art. 97 din regulament, partea câștigătoare va cere și obține, fără a mai face nici o dovadă, executarea hotărârei, care nu se va suspenda de cât după ce partea care a făcut recurs, va face dovada că recursul s'a declarat în termen și va cere suspendarea. Or, cum o astfel de cerere nu se va putea admite de cât după discuții contra-

dictorii, va avea pentru fiecare proces mai mic de 300 lei, un nou proces al suspendării executării!

Art. 97 din regulament modifică dar art. 106 din lege și creează îndatoriri noi părților, îndatoriri necerute de legea judecătorilor de ocoale.

(Va urma)

Mihail G. Valerianu

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 22 Ianuarie 1908

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Regulament de competență în cauza lui Neculai Opran

Delicte politice.—Caracteristica acestor delikte.—Faptul de a împărți manifeste către muncitorii Capitalei, provocându-i la nesupunere către legi.—Dacă acest fapt poate constitui un delict politic în anumite împrejurări.—Art. 181 C. penal.—Regulament de competență.

Faptul de a împărți manifeste, prin care se convoacă muncitorii Capitalei la o întrunire publică, și care manifeste sunt redactate în termeni de natură a ațâța la ură și dispreț contra guvernului și la nesupunere către legi, constituie delictul prevăzut și pedepsit de art. 181 C. penal. Acest fapt nu îmbracă caracterul de delict politic, decât numai dacă din împrejurările de fapt s'ar fi putut stabili că inculpații ar fi avut de scop a aduce vre-o atingere directă organizațiunii politice a Statului.

Deliberând,

Având în vedere că judecătorul de Instrucție al Trib. Ilfov. Cab. 4, prin ordonanță definitivă No. 59/907, declară că este caz de urmărire contra lui Neculai Opran, pentru delictul prevăzut de art. 181 C. penal, și ordonă trimiterea lui în judecata Trib. corecțional;

Că Trib. Ilfov s. II, prin sentința No. 875/907, condamnă pe numitul inculpat la 25 lei amendă făcând aplicația art. 181 C. penal, pentru faptul că inculpatul N. Opran a împărțit mai multe manifeste, între cari era și un «apel către muncitorii Capitalei», prin care îi convoca la o întrunire publică, și care manifest este redactat în termeni de natură a ațâța la ură și dispreț în contra guvernului precum și la nesupunere către legi;

Că Curtea de apel din București s. II, prin decizia No. 1359 bis 1907, dată în urma apelului inculpatului, își declină competența de a judeca acest apel, afirmând că faptul imputat inculpatului ar fi un delict politic, ce este de competența Curții cu jurați;

Că atât ordonanța judecătorului de instrucție, cât și decizia Curții de apel, fiind definitive, și deci cursul justiției fiind întrerupt, această înaltă Curte este chemată a pronunța un regulament de competență;

Considerând că în speță nu poate fi vorba de un delict politic, pentru că Curtea de apel nu arată nici o împrejurare din care să rezulte că inculpatul, prin împărțirea menționatei manifeste, ar fi avut intențiunea și scopul de a aduce vre-o atingere directă organizațiunii politice a Statului;

Că, neputându-se atribui inculpatului altă intențiune decât cea de a provoca la nesupunere către legi, faptul cade sub prevederile art. 181 C. penal, astfel precum bine l'a calificat și judecat Tribunalul, iar Curtea de apel fără temei și-a declinat competența;

Pentru aceste motive, regulând competența, trimite la Curtea de apel din București.

Observație. — Legea n'a definit ce este un delict politic, nici nu arată cari sunt elementele sale constitutive. Nu mai încap însă îndoială că legiuitorul a admis existența acestei categorii de infracțiuni; dovadă este art. 105 din Constituțiune, care dă în competența Curților cu jurați **delictele politice**; iar art. 226 din procedura penală zice că Curtea cu jurați va intra în cercetarea delictelor politice în urma trimiterii ce i se va face prin ordonanța judecătorului de instrucție (vezi decizia Curții de Casație s. II No. 444 din 22 Mai 1900, publicată în Bult. Cas. p. 728 și în *Curierul Judiciar* No. 47 din 1900). Apoi, este art. 43 din codul penal, care prevede că în materie de delict politic, delicuentul nu se va considera ca recidivist, de cât dacă prima osândă va fi fost asemenea pentru delict politic. În fine, art. 483 Pr. penală prevede că, în materie de delict politic (ca și la delictele de presă), Curtea va judeca totdeauna fără asistența juraților pe delicuenții în lipsă, de nu se vor înfățișa după chemarea ce li se va face conform cu legea.

Legiuitorul s'a abținut dela orice definiție în această materie, probabil aducându-și aminte că orice definiție în drept este periculoasă, și apoi fiindcă, după cum observă foarte bine J. J. Haus, pentru a fi practic în definirea infracțiunilor politice, legiuitorul ar fi trebuit să intre în explicații și dezvoltări cari nu pot face obiectul unei legi. (J. J. Haus: *Principes généraux du droit pénal*, vol. I § 345).

Lipsa unei definiții în lege a făcut ca unele din instanțele noastre judecătorești, mai de mult însă, să tăgăduiască existența acestei specii de infracțiuni. Astfel, însăși Curtea de casație a crezut acest lucru odată, hotărând printr-o veche decizie tocmai din anul 1873, care însă a rămas părăsită și izolată, că delictele politice nefiind definite prin nici un text de lege, nu se poate ști ce a înțeles legiuitorul printr-această expresiune și că, prin urmare, prescripțiunea constituțională ca delictele politice să se judece de jurați nu poate fi aplicată de cât după ce se va face o lege care să definească delictele politice. (Decizia No. 601 din 6 Noembrie 1873, Cas. II, publicată în Buletin la pag. 243, decizie criticată în *Dreptul* No. 7 din 1875 de Gr. G. Păulescu, care combate argumentul Curței, zicând că nici delictele de presă nu sunt definite de lege și totuși Curtea de casație nu le contestă existența). Tot asemenea, Tribunalul Ilfov s. II, prin sentința No. 618 din 1893 (publicată în *Dreptul* No. 47 din 1893, pag. 375), a hotărât că la noi nu există delict politic. Actualmente, însă, întreaga jurisprudență admite delictele politice; cea ce se discută însă este cestiunea de a se ști care este

criteriul cel mai bun pentru a putea caracteriza un delict politic.

Prin infracțiuni politice trebuie a se înțelege crimele sau delictele cari aduc o atingere directă ordinii politice interne sau externe, adică organizațiunii politice a Statului.

Ordinea politică externă are de obiect independența națiunii, integritatea teritoriului și raporturile Statului cu celelalte State.

Ordinea politică internă cuprinde forma de guvernământ, puterile politice, și în fine drepturile politice ale cetățenilor. Separarea puterilor este unul din elementele formei de guvernământ sancționată prin Constituție. Tot aceia ce ține de puterile politice, stabilite prin Constituție, face parte din ordinea politică. Drepturile politice ale cetățenilor sunt drepturile de a alege și de a fi ales pentru Cameră, Senat, consiliile județene și acele comunale (vezi Haus, acelaș loc).

Putem cita ca exemple de delict contra *ordinii politice externe*: faptul de a purta armele contra țării (art. 66 cod penal); faptul de a se pune în înțelegere cu guverne streine, spre a provoca resbel contra patriei sale, chiar dacă resbelul nu se va fi urmat (art. 67 c. p.); faptul de a fi înlesnit inamicului intrat pe teritoriul țării de a i se preda orașe, porturi, fortărețe etc. (art. 68 c. p.); și altele prevăzute și pedepsite de art. 69 și următoarele din codul penal sub capitolul intitulat: «Crime în contra siguranței exterioare a Statului».

Exemple de crime și delict contra ordinii politice interioare, avem: atentatul și complotul având de scop de a distruge sau schimba forma de guvernământ (art. 78 c. p.); întrunirile sedicioase formate pentru a comite un atentat contra ordinii politice; atentatul și complotul tinzând a atăta rezbel civil, înarmând sau ridicând pe locuitori a se înarma unii contra altora, ori a săvârși omoruri și jafuri în unul sau mai multe orașe sau sate (art. 81 C. p., care a avut o frecvență aplicațiune în ultimul timp cu ocazia răscloalelor țărănești din primăvara anului 1907); atentatul al cărui scop este de a risipi cu violență adunarea legiuitoare ce se află în exercițiul legal al mandatului ei, de a o sili să ia sau să nu ia o hotărâre, de a isgoni cu violență pe unul sau mai mulți din membrii săi etc. (art. 93 c. p.); faptul de a împedica, prin violență, pe un membru al Corpurilor legiuitoare de a merge la adunare sau a vota (art. 94 c. p.); în fine, fraudele și mijloacele de constrângere întrebuintate în alegerile generale, județene sau comunale (a se vedea legea electorală: art. 117—135); în adevăr, aceste din urmă infracțiuni aduc mai întâi atingere drepturilor politice ale cetățenilor, nimicind

sau mărginind libertatea votului; apoi, ele tind să falsifice sinceritatea alegerilor și să vițieze compunerea camerilor, ori a consiliilor județene și comunale.

Astfel, s'a decis că arestarea unui cetățean în scop de a fi împedit de la vot constituie un delict politic și că ofițerul poliției judecătorești acuzat de un asemenea fapt este justițiabil de Curtea cu jurați. (Curtea de apel Iași, secția I, decis. 241 din 27 Aprilie 1890 — dată în afacerea Cortazi — decizie publicată în *Dreptul* No. 51 din 1890).

Curtea de apel din București a stabilit că, pentru ca un delict să fie considerat ca politic, nu e nevoie ca însuși obiectul să fie politic, fiind suficient numai ca **mobilitatea** care a provocat delictul să fie politic (C. apel Buc. III, No. 179 din 13 Martie 1890, publicată în *Dreptul* No. 26 din 1890) (afacerea privitoare la devastarea redacțiilor ziarelor *Independența*, *Epoca* și *România*).

Este de observat că nu toate delictele contra bunului public sunt delict politice. Astfel, Statul poate fi creditor sau proprietar; violarea drepturilor sale din acest punct de vedere nu are nici un caracter politic. Numai când Statul este lovit într'un drept ce-l are ca *putere suverană*, delictul trebuie calificat ca politic.

Uneori, pentru a se putea ajunge la săvârșirea unui delict, ce este politic după *scopul* ce se urmărește, se întrebuintează ca *mijloc de executare* un delict de drept comun; de exemplu: răsculații scot pietrele de pe străde și răstoarnă trăsurile pentru a face baricade; sau, se asasinează șeful Statului cu scop de a se schimba forma de guvernământ (cum au fost recente evenimente din Portugalia, dacă este adevărată versiunea că asasinarea regelui a avut ca scop să provoace schimbarea formei de guvernământ).

Pentru a putea califica delictul săvârșit în asemenea împrejurări, trebuie să căutăm care este, în acest fapt complex, violarea de drept cea mai gravă; dacă violarea de drept cea mai gravă este de natură politică, atunci delictul va fi calificat ca politic; în cazul contrar, vom avea un delict de drept comun (Edmond Villey: *Précis d'un cours de droit criminel*, ed. 6-a din 1906, pag. 117).

În acest sens s'a decis că, dacă mai multe persoane, constituite într-o ceată seditioasă, merg la Camera deputaților spre a o sili să voteze în sensul cum voesc ei, o lege, cum ar fi cea asupra meseriilor de exemplu, lege având de obiect reglementarea muncii și care prin urmare trebuie considerată ca o măsură care interesează ordinea politică internă, și dacă în drumul lor sunt împiedicați de la acest pas de autorități, iar dâșii în loc să se supună, se năpustesc asupra agenților forței publice și îi ultragiază prin cuvinte și loviri,

delictul comis de dâșii nu este un delict ordinar, de drept comun, căci scopul lor nu era de a ultragia pe agenții forței publice, ci un delict politic, căci scopul lor era de a putea ajunge la Camera spre a o sili să voteze, în anumite condițiuni, o lege asupra meseriilor și astfel a schimba o stare de lucruri existentă, reglementând munca lăsată până atunci liberă (C. Apel Buc. III 341/902, decizie publicată în *Curierul Judiciar* No. 27 din 1902). Deci, delictul de ultraj a servit, în specie, nu mai ca un simplu mijloc de execuțiune, pentru a înlesni săvârșirea unui delict politic.

Ceiace trebuie să determine a califica un fapt delictuos ca delict politic, zice Înalta noastră Curte de Casație, este înainte de toate, însuși caracterul politic al faptului. Astfel, dacă prin acelaș fapt se atinge ordinea politică, și dacă el constituie și o violare a unei dispozițiuni din codul penal, asemenea fapt încă nu poate fi calificat ca delict politic, fiindcă criminalitatea nu este determinată numai de caracterul politic al faptului. De aici urmează că, delict politic este numai dacă se atinge ordinea politică. Astfel, faptul de a bate, după terminarea unor alegeri, pe ceice serbează izbânda lor în acele alegeri, pentru a-și răsbuna fiindcă în sărbătorirea izbândeii ar fi insultat pe adversarii lor politici, nu constituie un delict politic, ci un delict de drept comun. (Cas. II, 128 din 14 Februarie 1900; *Curierul Judiciar* No. 18 din 1900, vezi Bulet. Cas. p. 222).

S'a decis de asemenea că nu este delict politic, ci un delict de drept comun, când s'a comis un ultraj în persoana magistratului care prezida biroul electoral, dacă din împrejurările de fapt în care acest delict a fost comis se constată că **scopul** urmărit de delicuenți, ultragind pe acel magistrat, nu era un scop politic, adică cu tendința de a influența pe alegători ca să voteze cum doreau delicuenții, ci ca să-și răsbune contra magistratului care, în îndeplinirea datoriei sale, îi chemase la ordine. (Cas. II, 34 din 23 Ianuarie 1895, Bulet. p. 67).

Tot astfel, s'a decis de curând că lovirile săvârșite, în urma amânării unei alegeri, pe când un grup de alegători se ducea acasă, nu se poate considera ca caracterizând un delict politic, de oarece lovirile n'au avut de scop nici împiedicarea alegerii și nici influențarea alegătorilor ca să voteze pe unii candidați sau pe alții. (Cas. II, 250 din 30 Ianuarie 1908)

De asemenea, delictul prevăzut și pedepsit de art. 90 C. pen., privitor la întrunirile de adunări sau cete turburătoare a liniștei obștești, poate fi și nu poate fi delict politic, după împrejurările și circumstanțele de fapt în care asemenea delict s'au săvârșit. Așa, dacă **scopul** urmărit de in-

culpați, după credința lor, prin întrunirea lor în număr mare, era de a se anula o alegere de deputat și de a se face o nouă alegere, pentru ca să fie aleasă persoana agreată lor, acest fapt constituie un delict politic, pentru că faptul în sine de întrunire pentru asigurarea alegerii unui deputat este un fapt politic. (Cas. II, 459 din 14 Mai 901, Bulet. p. 872 și *Curierul Judiciar* No. 48/901). (Afacerea Bogdan-Pitești).

Tot în acest sens, vezi și Dec. Cas. II, 627 din 23 Octombrie 1895, Bulet. p. 1258. Asupra delictelor politice, vezi D. Alexandresco, vol. 7 ed. I, p. 471, *ad notam*; iar în ce privește autorii streini, vezi R. Garraud: *Traité théorique et pratique du droit penal français*, vol. 1 § 198 și 212 și vol. III § 235 (ediția 2-a) și Chauveau Adolphe et Faustin Helie: *Théorie du Code pénal*, ediția 6-a din 1888, vol. II § 403—566.

Remus C. Benișache

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența de la 30 Maiu 1907

Președinția D-lui G. P. PETRESCU, Președinte

Firma Reisel Golden et Sohn cu Israil A. Cohn și firma Frații Ascher Eschenasi

Poprire înființată odată cu intentarea unei acțiuni cambiale.—Natura comercială a popririi. — Aplicarea termenului de recurs în materie comercială. — Art. 41 legea Curții de casație.

Poprirea cerută ca măsură asigurătoare și de odată cu intentarea unei acțiuni cambiale, este de natură comercială.

Prin urmare, recursul în Casație în contra sentinței dată asupra unei asemenea popririi, are a se face în termenul de o lună, prevăzut în materie comercială de art. 41 din legea Curții de casație.

Decisiunea 158/907.—Respins, ca inadmisibil—dupe divergență—recursul făcut de Firma Reisel Golden et Sohn contra sentinței Trib. Iași, s. II No. 186/905, dată în proces cu Israil A. Cohn și alții.

Curtea,

Ascultând pe d. avocat P. Borș asupra incidentului de tardivitate; și

Pe d-l avocat Sipsomo în combateri;

Deliberând,

Asupra incidentului de tardivitate a recursului, pe motiv că este făcut peste termenul cerut de art. 41 legea organică a Curții de casație;

Având în vedere că, după cum se constată din actele aflate la dosarul cauzei, poprirea asupra căreia a intervenit hotărârea atacată cu recurs se ceruse ca măsură asigurătoare și de odată cu intentarea unei acțiuni cambiale și ca atare și cererea de poprire era de natură comercială, cel puțin până la rămânerea definitivă a sentinței ce ceruse să se pronunțe asupra acțiunii cambiale;

Că așa fiind, termenul în care se putea ataca cu recurs sentința No. 186/905 a tribunalului Iași s. II era de o lună de zile de la pronunțarea ei, acea sentință fiind dată contradictoriu, între intimat și recurenți;

Că această sentință fiind pronunțată la 6 Octombrie 1905 și recursul fiind făcut tocmai la cincisprezece Aprilie 1906, acest recurs este făcut peste termen și cată a se respinge ca atare;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

CURTEA DE CASAȚIE DIN FRANȚA

Audiența dela 31 Iulie 1907

Dreptul suveran al tribunalelor de a hotărâ contestațiile dintre proprietarii riverani, cu privire la repartitia apelor curgătoare cari trec printr-o proprietate. — (Art. 615 C. fr. (583 C. civ. rom.).

Art. 645 din codul civil (583 C. civ. rom.) conferă tribunalelor, în privința apelor curgătoare care traversează o proprietate, o putere discreționară de reglementare, în exercițiul căreia trebuie să caute a împăca interesul agriculturii cu interesele private, ținând seamă de împrejurările timpului și ale locului, respectând regulamentele și uzurile locale. Aceste decizii, prin însuș caracterul lor, scapă de sub controlul Curței de Casație.

(Din *Pand. Périod.* 1907 1. p. 331, 332).

Observație. — Soluția admisă de Curtea de Casație din Franța, cu privire la interpretarea art. 583 din codul civil, este incontestabilă. Ea rezultă din însăși termenii acestui text, asupra căruia vezi D. Alexandresco, t. III, p. 33 urm. (ed. I-a). Cpr. Cas. fr. D. P. 95. 1. 75; *Pand. fr.*, v^o *Cours d'eau*, 865 și *Eaux*, 924; Baudry et Chauveau, *Des biens*, 857; Dalloz, *Nouveau C. civil annoté*, I, art. 645, No. 34 urm., etc.

(N. R.)

INFORMAȚIUNI

S'a pus sub presă: CODUL GENERAL al JUDECĂTORULUI de OCOL, de Em. Dan, adnotat și comentat, cuprinzând doctrina și jurisprudența până la zi precum și legile, afară de coduri civile și penale date în competența judecătorului de ocol.

Prețul 8 lei volumul. Pentru abonați 7 lei.

Abonamentele se primesc prin cărți postale la ziarul *Curierul Judiciar* care le va furniza exemplarele la apariție.

A apărut: **Rechizitoriile** de C. Hamangiu, publicate și adnotate de I. Jiteanu, Licențiat în Drept, fost Grefier al Parchetului de Ilfov.

1 volum în 8° mare, 216 pagini, Lei 3.

În acest interesant volum se găsesc publicate și adnotate următoarele afaceri judiciare:

I. Afacerea Pictorian II. Afacerea Socolescu. III. Afacerea escrocheriei Jean Abramescu & Co. IV. Afacerea fraudelor de la Unirea. V. Afacerea falșului testament Sturdza. VI. Afacerea fraudelor dela Ministerul de finance. VII. Afacerea din str. Uranus VIII. Afacerea bancherului Urban. IX. Afacerea bonurilor D-nei Gârleşteanu. X. Afacerea dela Magazinul «Pagal». XI. Afacerea explotărei minorilor. XII. Afacerea escrocheriei cu actele autentice.

Prețul lei 3. Se expediază la cerere de *Curierul Judiciar* care furnizează orice cărți de drept.

În preparațiune: **Rechizitoriile**, vol. II. Falimente frauduloase. Comerț de carne vie. Literatură pornografică. Traficul cu loteriile străine.